

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Kuntien ja maakuntien muutoksenhakujärjestelmän kehittäminen

9.4.2018 Eeva Mäenpää

Kunta- ja aluehallinto-osasto

Tilaisuuden ohjelma

- klo 9:30 – 10:00 **Kahvit**
- klo 10:00–10:15 **Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta**
- klo 10:15–10:30 **Taustaa muutoksenhakujärjestelmän kehittämisen tutkimustarpeelle**
- klo 10:30 – 11:30 **Keskustelu tietotarpeesta, tutkimuskysymyksistä ja niiden toteuttamismahdollisuuksista**
- klo 11:30 - 12:00 **Jatkotoimenpiteet ja loppukeskustelu**

Tietotarpeen taustaa

- Kuntalain kokonaisuudistuksen valmistelun yhteydessä (v. 2013-2014) ei ollut mahdollisuutta käydä lainsäädäntöympäristön muutoksia kokonaisuutena läpi
 - Kunnallis- ja hallintovalituksen alat sektorilainsäädännössä
 - Kunnallisen muutoksenhakujärjestelmän ”tilkkutäkki”
- Oikaisuvaatimusmenettelyn laajentaminen
 - Yleissäännökset hallintolakiin
- Valituslupajärjestelmän laajentaminen
 - Tulossa pääsäännöksi valitettaessa KHO:een
- Valvovan viranomaisen valitusoikeuden kehittyminen

Miksi kunnallisvalitus?

Perinteiset perustelut

- Kunnan jäsenen mahdollisuus valvoa kunnan päätöksenteon laillisuutta ja julkisten varojen käyttöä
- Päätöksenteon läpinäkyvyyden edistäminen
- Päätösten tiedoksianto täydentää julkisuusperiaatetta
- Oikeussuojakeino

Täyttääkö kunnallisvalitus edelleen tehtävänsä?

- Turvaako demokratian toteutumista?
- Onko nykyinen käyttöala perusteltu?
- Onko valitusoikeutettujen piiri oikea/liian laaja?
- Onko valitusoikeus päätöksenteon turha jarrutuskeino?
- Voitaisiinko valitusoikeutta rajoittaa tai korvata uusille viestinnän ja tiedottamisen tavoilla (esim. asioiden valmistelusta tiedottamisella?)

Yhteydet hallitusohjelmaan

- Maakuntien perustaminen (HE 15/2017)
 - Tehtävien siirtyminen kunnilta ja kuntayhtymiltä perustettaville maakunnille
 - Maakuntalaissa säädetään maakuntavalituksesta kuntalakia vastaavasti
- Selvitetään, tulisiko kaavoitusasioissa siirtyä kunnallisvalituksesta hallintovalitukseen
 - Prof. Eija Mäkisen selvitys
- Valituslupajärjestelmän säätäminen pääsäännöksi valitettaessa korkeimpaan hallinto-oikeuteen
 - Mm. maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset asiat kuten kaavoitusasiat, koskee myös kunnallisvalituksia

Kunnallisvalitus ja maakuntavalitus

Kuntalaki (410/2015)

16 luku Oikaisuvaatimus ja kunnallisvalitus

- Sovelletaan kunnan tai kuntayhtymän viranomaisen päätöksestä tehtävään oikaisuvaatimukseen ja kunnallisvalitukseen, ellei lailla toisin säädetä
- Kuntalain oikaisuvaatimussäätelyä ei sovelleta, jos kunnallisvalitus tehdään erityislain perusteella
- Oikaisuvaatimus muista kuin valtuuston päätöksistä pakollinen esivaihe
- Kunnallisvalitus laillisuusperusteella
- Tekijänä asianosainen tai kunnan jäsen
- Oikaisuvaatimusaika 14 pv ja kunnallisvalitusaika 30 pv tiedoksisaannista
- Tiedoksianto kunnan jäsenelle tietoverkossa
- Jatkovalitus hallintolainkäyttölain mukaan
- Päätöksen täytäntöönpano ennen lainvoimaisuutta

Maakuntalaki (HE 15/2017)

17 luku Oikaisuvaatimus ja maakuntavalitus

- Sovelletaan maakunnan viranomaisen päätöksestä tehtävään oikaisuvaatimukseen ja maakuntavalitukseen, ellei lailla toisin säädetä
- Maakuntalain oikaisuvaatimussäätelyä ei sovelleta, jos maakuntavalitus tehdään erityislain perusteella
- Oikaisuvaatimus pakollinen esivaihe, tehdään maakuntahallitukselle, lautakunnalle tai liikelaitoksen johtokunnalle
- Laissa viranhaltijan päätettäväksi säädetyissä asioissa oikaisuvaatimuksen ratkaisee hallintosäännössä määrätty toinen viranhaltija
- Myös maakuntavalitus tehdään laillisuusperusteella
- Tekijänä asianosainen tai maakunnan jäsen
- Oikaisuvaatimusaika 14 pv ja maakuntavalitusaika 30 pv tiedoksisaannista
- Tiedoksianto maakunnan jäsenelle tietoverkossa
- Jatkovalitus hallintolainkäyttölain mukaan
- Päätöksen täytäntöönpano ennen lainvoimaisuutta

Sosiaali- ja terveydenhuollon muutoksenhaku

Sote-järjestämislaki (HE 15/2017) 60 § Muutoksenhaku

- Maakunnan päätökseen haetaan muutosta siten kuin maakuntalain 17 luvussa säädetään, jollei lailla toisin säädetä.

Valinnanvapauslaki (HE 16/2018) 83 § Muutoksenhaku

- Muutosta saa hakea siten kuin maakuntalaissa säädetään 1 mom. mainituissa asioissa (palvelujärjestelmää koskevat asiat)
- Suoran valinnan tai asiakassetelipalveluntuottajan hyväksymisen peruuttamista koskevaan päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella. Päätös voidaan panna täytäntöön muutoksenhausta huolimatta.
- Muuhun päätökseen saa vaatia oikaisua maakuntalain 130 §:n 2 momentissa tarkoitetulta viranomaiselta siten kuin hallintolaissa säädetään. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen hallintovalituksella.
- Hallinto-oikeuden päätökseen 2 ja 3 mom. asioissa saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Soten substanssilakien muutokset ovat valmisteilla

Tutkimuskysymyksiä

- Kunnallisen/maakunnallisen itsehallinnon ja oikeusturvan välinen jännite
- Kunnallis- ja maakuntavalituksen käyttöalat suhteessa hallintovalitukseen. Minkä tyyppisissä asioissa nimenomaan kunnallis- tai maakuntavalitus on perusteltu ja missä ei?
- Valituslupamenettelyn vaikutukset (kunnallisen/maakunnallisen itsehallinnon, asianosaisen, yhteiskunnan kannalta)?
- Oikaisuvaatimusmenettelyt. Onko tarvetta tai mahdollisuutta selkiyttää sääntelyä ja miten?
- Mahdolliset muutoksenhakujärjestelmän muutoksia kompensoivat asukkaan osallistumisen ja viestinnän keinot?

VALTIOVARAINMINISTERIÖ

Eeva Mäenpää
Hallitusneuvos
Puh. 0295 16001 (vaihde)
Lisätieto: etunimi.sukunimi@vm.fi
www.vm.fi

Valtiovarainministeriön viestintä
vm-viestinta@vm.fi
Mediapalvelunumero (arkisin 8–16) 02955 30500

